

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการกองทุนเงินทดแทน
ตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชบัญญัติเงินทดแทน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

สำนักงานประกันสังคมได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ รง ๐๖๐๒/๓๘๖๔๙ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ตามที่พระราชบัญญัติเงินทดแทน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๑ ซึ่งจะมีผลใช้บังคับในวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๑ โดยพระราชบัญญัตินี้ดังก้าวแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำรงตำแหน่งของกรรมการกองทุนเงินทดแทน ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง (มาตรา ๓๑/๑)
- (๒) กำหนดให้กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งสองปี และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว (มาตรา ๓๓)

(๓) นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๓๓ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๑/๑ (มาตรา ๓๔)

สำนักงานประกันสังคมเห็นว่า เมื่อพระราชบัญญัติเงินทดแทน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับในวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๑ แล้ว อาจส่งผลให้กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งลงทันที ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปด้วยความถูกต้องตามที่กฎหมายว่าด้วยเงินทดแทนกำหนด ประกอบกับคณะกรรมการกองทุนเงินทดแทนในคราวการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบให้สำนักงานประกันสังคมหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กรณีกรรมการกองทุนเงินทดแทนเมื่อพระราชบัญญัติเงินทดแทน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับ ในประเด็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการตามมาตรา ๓๑/๑ (๑๐) ไม่เคยเป็นกรรมการในคณะกรรมการกองทุนเงินทดแทน หมายถึง การนับความไม่เคยเป็นกรรมการมาตั้งแต่กฎหมายว่าด้วยเงินทดแทนฉบับเดิม หรือเริ่มนับแต่วันที่กฎหมายใหม่ใช้บังคับ

ประเด็นที่สอง เมื่อกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทนฉบับใหม่มีผลใช้บังคับ วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการกองทุนเงินทดแทนชุดปัจจุบันจะสิ้นสุดลงทันทีในวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๑ หรือไม่

ประเด็นที่สาม ในกรณีที่เลขาธิการสำนักงานประกันสังคมเป็นประธานกรรมการ โดยตำแหน่งของคณะกรรมการกองทุนเงินทดแทน (ทั้งปัจจุบันและที่ผ่านมา) รวมทั้งเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการประกันสังคมโดยตำแหน่งจะขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๓๔ (๔) ด้วยหรือไม่ และหากขาดคุณสมบัติ สำนักงานประกันสังคมจะต้องดำเนินการอย่างไรในการปฏิบัติหน้าที่ของประธานกรรมการกองทุนเงินทดแทน

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนมาก ที่ นร ๐๙๑๒/๑๙ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) ได้พิจารณาข้อหาหรือของสำนักงานประกันสังคม โดยมีผู้แทนกระทรวงแรงงาน (สำนักงานประกันสังคม) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เมื่อพระราชบัญญัติเงินทดแทน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับแล้ว คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งนั้นต้องเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๑/๑^๑ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินทดแทน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งกำหนดว่า ไม่เคยเป็นกรรมการในคณะกรรมการกองทุนเงินทดแทน ดังนั้น ลักษณะต้องห้ามตามมาตราดังกล่าว ย่อมหมายถึง ผู้ใดเคยเป็นกรรมการในคณะกรรมการกองทุนเงินทดแทนมาก่อนการได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบัน เมื่อพระราชบัญญัติเงินทดแทน (ฉบับที่ ๒) มีผลใช้บังคับ ผู้นั้นจะมีลักษณะต้องห้ามตามมาตราดังกล่าวข้างต้น

ประเด็นที่สอง คณะกรรมการกองทุนเงินทดแทนชุดที่มีอยู่ก่อนพระราชบัญญัติเงินทดแทน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับ ยังไม่สิ้นสุดลงเนื่องจากพระราชบัญญัติเงินทดแทน (ฉบับที่ ๒) มิได้ยกเลิกมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗ เพียงแต่เพิ่มความในวรรคสามและวรรคสี่ ดังนั้น กรรมการที่มีอยู่ตามมาตรา ๓๑^๒ แห่งพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗

มาตรา ๓๑/๑ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) ไม่เป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ
- (๗) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือเลิกจ้างจากหน่วยงานของรัฐหรือสถานประกอบการของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่
- (๘) ไม่เป็นคู่สัญญาหรือผู้มีส่วนได้เสียในกิจการที่เป็นคู่สัญญา หรือมีธุรกิจเกี่ยวข้องกับสำนักงาน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม
- (๙) ไม่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือที่ปรึกษาของพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง เว้นแต่จะพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวแล้วไม่น้อยกว่าสามปี
- (๑๐) ไม่เคยเป็นกรรมการในคณะกรรมการกองทุนเงินทดแทน
- (๑๑) ไม่เป็นหรือเคยเป็นกรรมการในคณะกรรมการประกันสังคม

มาตรา ๓๑ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนเงินทดแทน” ประกอบด้วย เลขาธิการสำนักงานประกันสังคมเป็นประธานกรรมการ และผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินหกคน กับผู้แทนฝ่ายนายจ้างและผู้แทนฝ่ายลูกจ้างฝ่ายละสามคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นกรรมการ และผู้แทนสำนักงานประกันสังคมเป็นกรรมการและเลขานุการ

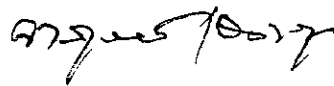
การแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในทางแพทยศาสตร์ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การคลัง ประกันสังคม หรือประกันภัย

การได้มาซึ่งผู้แทนฝ่ายนายจ้างและผู้แทนฝ่ายลูกจ้างตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้วิธีสรรหาโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้าง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด โดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

เลขาธิการจะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในสำนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินทดแทน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไป แต่กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งนั้นอาจต้องพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่มาตรา ๓๑/๑^๓ แห่งพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินทดแทน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดไว้ โดยต้องพิจารณาเป็นกรณีไป

ประเด็นที่สาม มาตรา ๓๔^๔ แห่งพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินทดแทน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดกรณีการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งไว้ เมื่อเลขาธิการสำนักงานประกันสังคมเป็นกรรมการโดยตำแหน่งตามมาตรา ๓๑^๕ แห่งพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินทดแทน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงมิใช่กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง และไม่เข้ากรณีการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติเงินทดแทนฯ

(นางสาวจรรวรรณ เฮงตระกูล)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๖๒

^๓โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๔มาตรา ๓๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๓๓ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๑/๑

ในกรณีที่กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งบุคคลในประเภทเดียวกันตามมาตรา ๓๑ เป็นกรรมการแทน และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

^๕โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น